

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE MEMBRIS ECCLE-||SIAE MILITANTIS,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VIII. Principatum siue dominium in impiis esse posse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53880)

nes natura esse æquales, & per peccatum fieri inæquales, & ideo vnum ab altero regi debere, non intelligit homines natura esse æquales sapientia vel gratia, sed æquales in essentia & specie humana; ex qua æqualitate rectè colligitur, nõ debere vnum alteri dominari, quomodo homo dominatur bestiis, sed solum debere vnũ ab altero regi politicè. Vnde ibidem subdit: *Nam contra naturam superbire, est ab aequalibus Velle timeri*; quia verò peccatores per peccatum similes fiunt bestiis, & degenerant ab ea naturæ integritate, in qua creati fuerant; ideo ibidem Gregorius dicit, rectè post peccatum vnum alteri dominari cœpisse, cum terrore minando & puniendo, quod in statu innocentia non fuisset.

CAP V T VIII.

Principatum siue dominium in impiis esse posse.

QUOD SECUNDO loco proposuimus, videlicet principatum in impiis esse posse, facile probare poterimus. Ac primũ occurrit error Armacani, qui lib. 10 quæstionum Armenicarum, cap. 4 docet, titulum præcipuũ dominiorum esse gratiam Dei, siue iustitiam & caritatem: alios autem titulos omnes in hoc fundari, & qui iustitia & gratia Dei carent, nullum habere verum dominium. Eundem errorẽ eodem tempore docuit Ioannes VViclef, quem refellit optimè Thomas VValdensis lib. 2. doctrinalis fidei, cap. 81. & sequentibus, vsq; in finem libri, & postmodum errorem eundem asseruit Ioannes Hufs, vt patet ex Concilio Constantiensi, sess. 15.

Argumenta eorũ erant tria. PRIMVM ex Scriptura, Osee 8. *Ipsi regnauerunt; & non ex me, Princeps exstiterunt, & non cognoui, argentum suum & aurum suum fecerunt sibi idola, & interiret. Vbi Dominus improbat dominia improborum Regum, & dicit, se nõ dedisse ea illis, & causam reddit, quia idola sibi fecerunt. SECUNDV M argumentum ex illo Eccl. 10. *Regnum à Gente in Gentẽ transfertur propter iniustitias.* Argumentum TERTIV M, ex ratione, quia non est dominium nisi à Deo; Deus aut nullo modo conferret dominia improbis, tum quia hostes eius sunt, tum etiam, quia videretur approbare abusum; aburũtur enim omnes impij sua potestate.*

Hic

Hic error facile refellitur. PRIMO, Scripturis, Sap. 6. *Minimo data est potestas vobis, & cum essetis ministri regum, non recte iudicastis, &c.* Isa. 45. *Hac dicit Dominus Christus meo Cyro, &c.* Hier. 27. *Ego dedi, inquit Dominus, omnes terras istas in manu Nabuchodonosor Regis Babylonis, &c.* Dan. 12. *Tu es Rex Regum, Deus cali dedit regnum tibi, &c.* Rom. 13. & I. Pet. 2. Apostoli Petrus & Paulus docent, Regum potestatem esse à Deo, & illis obediendum, cum tamen illi tunc essent reges, nisi infideles.

SECUNDO, ex Concilio Constantiensi sess. 8. & 15. vbi hunc errorem Ecclesia damnavit.

TERTIO, ex Augustino, qui lib. 5. de ciuit. Dei, ca. 21. *Quia cum ita sint, inquit, non tribuamus dandi regni atq; imperij potestatem, nisi Deo vero, qui dat felicitatem in regno ceteris solis piis, regnum vero terrenum & piis, & impiis, sicut ei placet, cui nihil iniuste placet.* Et infra: *Qui dedit, inquit, Martini ipse & Casari, qui Augusto, ipse & Neroni, qui Vespasiano vel patri, vel filio suauissimis Imperatoribus, ipse & Domitiano crudelissimo, & ne per singulos ire necesse sit, qui Constantino Christiano, ipse Apostata Iuliano.*

QUARTO, ratione; nam dominij fundamentum non gratia, sed natura; homo enim quia factus est ad imaginem Dei, ac proinde mente ac ratione præditus est, ideo dominatur rebus inferioribus, vt ex I. cap. Gen. deduci potest; ac natura in infidelibus manet, licet gratia careant, igitur & dominia vera habere possunt. Ad hæc, cum gratia & iustitia sit occultissima, & nemo sciat de se, vel de alio, an sit verè iustus, si gratia esset titulus dominiorum, sequeretur, nullum dominium esse certum. Ex quo nasceretur incredibilis confusio & perturbatio inter homines. Neque argumenta eorum aliquid concludunt.

Ad PRIMVM dico, illis verbis non improbari à Deo Reges malos, sed improbari quòd Iudæi voluerint habere Regem, cum Deus esset Rex eorum; nam, vt exponit B. Hieronymus, in hoc cap. 8. Osee, explicat causas, propter quas populus Israël tradendus erat in captiuitatē, & vnā dicit esse, quia voluerunt habere Regem; alteram, quod fecerunt sibi idola. Quòd autem valde peccauerint, volentes Regem habere, perspicuum est ex lib. 1. Reg. ca. 12. vbi post electum Saulem

lēm in Regem, Samuel sic ait ad populum: *State, & Videte rem istam grandem, quam facturus est Dominus in conspectu vestro. Nunquid non messis tritici est hodie? Inuocabo Dominum, & dabit Voces & pluias; & scietis, & Videbitis, quia grande malum feceritis vobis in conspectu Domini, petentes super vos Regem.*

Ad SECUNDVM dico, transferri regna de Gente in Gentem propter iniustitiam, quia Deus propter peccata Regum sæpe donat victoriam hostibus eorum, sed non propterea eo ipso, quo peccant, ius regni amiserunt.

Ad TERTIVM dico, Dei benignitatem decere, vt etiam hostibus suis beneficiat, vt legimus in Euangelio Matth. 5. *Solem suū oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. neq; propterea approbat abusum. Non enim donat regna impiis, vt eis abutantur, sed vel vt beneficentia sua inuitati conuertantur à peccatis suis, vt B. Hieronymus exposuit in illud Isa. 45. Hac dicit Dominus Christo meo Cyro; Ego ante te ibo, & gloriosos terra humiliabo, portas areas conteram, & Vestes ferreos confringā, & dabo tibi thesauros absconditos, & arcana secretorum, vt scias, quia ego Dominus, &c. vel vt remuneret quædam benefacta eorum, vt B. Augustinus docet lib. 5. de ciuit. Dei, cap. 15. vel denique, quia interdum hoc merentur peccata populorum, vt idem Augustinus docet lib. 5. de ciuit. Dei, cap. 19. ex illo Iob. 34. Qui regnare facit hominem hypocritam propter peccata populi. Idem tamen Augustinus lib. 19. de ciuit. Dei, ca. 21. dicit, apud infideles non posse esse iustitiam, nec iura, nec verum populum, aut Remp. &c. sed vocat veram iustitiam, & vera iura, quæ ducunt ad vitam æternam. vide lib. 5. in Iulian. cap. 3.*

CAPVT IX.

Propositur questio de potestate magistratus.

SEQVITUR TERTIA questio; Licetne Christiano magistratui leges condere, iudicia exercere, & punire improbos. Sunt autem duo errores refellendi. PRIMVS est Waldensium & Anabaptistarū, qui hæc omnia negant. Argumenta verò eorum sunt, quòd legum obligatio tollat Christianam libertatem; iudicia au-

tem